

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 129/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ihmisten arjen sujuvoittamisesta byrokratiaa purkamalla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsaisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 129/2016 vp:

Mihin lainsäädännön tarkentamistoimenpiteisiin ministeri ryhtyy, jotta esimerkkitapauksen kaltaisia toimeentuloloukkutilanteita ei enää synny,

aikooko ministeri toimia sen puolesta, että normien purun myötä Kelan omien lääkäreiden käyttämisestä luovutaan ja tukien myöntämisessä uskotaan potilaan omaa lääkäriä,

mitä ministeri aikoo tehdä, että byrokratian ja turhan sääntelyn purkamisen punaisena lankana on ihmisten arjen helpottaminen ja

aikooko ministeri edistää digitaalisia ratkaisuja niin, että ihmisten pompottelu julkisen vallan eri toimijoiden välillä saadaan loppumaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaaliturvajärjestelmässä on haluttu estää tilanteet, jossa henkilö jää vaille toimeentuloa sen vuoksi, että eri järjestelmissä hänen tilannettaan arvioidaan eri tavalla. Työttömyysturvalaissa työkyvyttömyys on määritelty siten, että pääsääntöisesti henkilöä pidetään työkyvyttömänä, jos hän saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa etuutta. Tällöin, jos henkilön sairauspäiväraha- tai työkyvyttömyyseläkehakemus on hylätty, henkilöä pidetään työttömyysturvalainsäädännössä työkykyisenä ja siten hän on oikeutettu työttömyysetuuksiin. Lainsäädännössä on jo siten varmistettu, että henkilö ei jää vaille toimeentuloa.

Työkyvyttömyysratkaisu perustuu aina lääketieteellisiin tutkimuksiin ja tutkimustulosten pohjalta tehtyyn arvioon sairauden, vian tai vamman aiheuttamasta toimintakyvyn heikkenemisestä. Keskeisen lääketieteellisen selvityksen muodostavat tällöin hoitavan lääkärin potilaan terveydentilasta tekemät merkinnät. Ne sisältävät muun muassa potilasta hoidettaessa tehdyt havainnot ja lääketieteellisten tutkimusten tulokset. Yksinomaan sen seikan perusteella, että hoitava lääkäri on katsonut potilaansa työkyvyttömäksi, ei voida päätellä, onko hän myös sairausvakuutuslain mukaisesti työkyvytön.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 129/2016 vp

Potilasta hoitaneiden lääkäreiden ja vakuutuslääkäreiden näkemuserot johtuvat useimmiten näiden lääkäreiden erilaisista tehtävistä. Hoitavan lääkärin ensisijaisena tehtävänä on pyrkiä edistämään potilaansa terveydentilaa ja päättää hänen hoidostaan. Vakuutuslääkärin tehtävänä on tehdä potilasasiakirjojen ja muun selvityksen perusteella lääketieteellinen arvio siitä, täytyvätkö hakijan hakeman etuuden myöntämisedellytykset. Kysymys on myös kansalaisten yhdenvertaisesta kohtelusta. Kun työkyvyttömyyttä koskeva päätös tehdään Kansaneläkelaitoksessa, ratkaisu tehdään samoilla perusteilla riippumatta siitä, kuka on ollut hoitava lääkäri. Jos tosiasiallisen päätöksen etuuden myöntämisestä tekisi hoitava lääkäri, myöntämiskäytännön yhtenäisyyttä ja samalla kansalaisten yhdenvertaista kohtelua ei voitaisi taata.

Työttömyysturvalain mukaan työttömyysetuuteen on oikeus laissa tarkemmin säädetyin edellytyksin kokoaikatyötä hakevalla työttömällä työnhakijalla. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavalla työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen, vaikka hän ei hae kokoaikatyötä.

Ensisijainen tapa ilmoittautua työnhakijaksi on TE-palveluiden verkkopalvelu. Verkkopalvelussa ilmoittautuvalta kysytään kokoaikatyön hakemisesta ja kysymyksen yhteydessä kerrotaan, että kokoaikatyön hakeminen on työttömyysetuuden saamisen ehdoton edellytys. Jos työnhakija ilmoittaa, ettei hae kokoaikatyötä, hänellä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ja työ- ja elinkeinotoimisto antaa maksamisen estävän työvoimapolitiittisen lausunnon työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle.

TE-keskukset ovat saaneet palautetta verkkopalvelun kautta työnhakijaksi ilmoittautuneilta kokoaikatyön hakemista koskevasta kysymyksestä. Tämän kansalaispalautteen johdosta kysymystä kokoaikatyön hakemisesta ja siihen liittyvää ohjetta verkkopalvelussa ollaan selkeyttämässä. Muutos on tarkoitus ottaa käyttöön huhtikuussa 2016.

Säädösten sujuvoittamisen kärkihankeen yhteydessä viranomaiset käyvät systemaattisesti läpi säädökset ja pyrkivät siihen, että kansalaisten arkea ja yritystoimintaa helpotetaan sääntelyä keventämällä ja uudistamalla sekä hallinnollista taakkaa vähentämällä. Norminpurkutyöhön osallistuvat kaikki ministeriöt ja hallinnonalat. Lainsäädäntömuutokset toteutetaan pääasiassa vuosien 2016–2018 aikana. Kaikki toiminta ei ole kiinni säädöksistä, vaan palveluasennetta muuttamalla asiakaslähtoisemmäksi voidaan sujuvoittaa julkisen hallinnon toimintaa. Sähköisiä palveluja kehittämällä voidaan vähentää ihmisten ja yritysten asiointimäärää viranomaisten luona ja keventää hallinnollista taakkaa. Yhden luukun –periaatetta koskeva selvitys valmistuu kevään 2016 aikana ja sen valmistuttua tehdään tarkempia päätöksiä käytännön toimenpiteistä.

Helsingissä 23.3.2016

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner